

Profijt van milieumaatregelen

Bestuurders zijn soms huiverig om milieumaatregelen te treffen, omdat dit flinke kosten met zich mee kan brengen. Er zijn echter allerlei subsidiemogelijkheden. Bovendien verdienen de investeringen zichzelf vaak op termijn terug. Het kan in de praktijk bijvoorbeeld gaan om investeringen voor een duurzamer bedrijfspand, een schoner wagenpark of meer milieuvriendelijke productiemiddelen en processen.

De investeringen voor het milieu zijn vaak onderdeel van de langetermijnplannen van uw bestuurder (zie ook [OR aan de slag voor een beter milieu \(artikel\)](#)). Ze komen niet zomaar uit de lucht vallen. De bestuurder kan uw ondernemingsraad daarvan bijvoorbeeld al op de hoogte stellen via een artikel 24-overleg (zie ook [OR-rechten voor het milieu \(artikel\)](#)). In dit artikel krijgt u uitleg over welke financiële informatie de ondernemingsraad moet krijgen van de bestuurder. Ook leest u over een aantal subsidiemogelijkheden voor milieu-investeringen.

Kostenraming voor financiële gevolgen

De investeringen van uw bestuurder komen tot uitdrukking in een begroting (of in het jaarplan of meerjarenplan) en de jaarrekening.

In een begroting kijkt de bestuurder vooruit: wat zijn de plannen voor de organisatie en welke kostenraming hoort daarbij? In een jaarrekening blikt hij juist terug: wat zijn de daadwerkelijke kosten geweest en hoe zijn verschillen met de oorspronkelijke ramingen te verklaren? Als uw OR onvoldoende kennis heeft om de financiële informatie goed te lezen, kunt u ervoor kiezen om een financieel expert in te zetten (volgens [artikel 16 WOR](#)).

Informatierecht bij begroting

De bestuurder is verplicht om bepaalde informatie ongevraagd aan de ondernemingsraad te verstrekken ([artikel 31 WOR](#)). Uw bestuurder moet uw OR dus op eigen initiatief van gegevens voorzien. Dat geldt onder andere voor bepaalde financiële informatie, zoals een begroting. Uw bestuurder is verplicht om uw OR de begroting toe te sturen en deze met uw raad te bespreken ([artikel 31a WOR](#)). In een begroting staan de inkomsten en uitgaven van de organisatie, met daarbij een toelichting. Denk bijvoorbeeld aan de kosten voor aanpassingen in het milieubeleid.

Er kan ook sprake zijn van een meerjarenplan: een beleidsplan van de organisatie met daarin een kostenraming over een periode langer dan een jaar. Wilt u strategisch invloed uitoefenen op de milieuplannen als OR, dan is een meerjarenplan van grote waarde.

Informatierecht bij jaarrekening

Ook voor de jaarrekening geldt dat uw bestuurder verplicht is om die ter informatie aan uw OR te sturen ([artikel 31a WOR](#)). De jaarrekening is een verslag waarin de balans, de winst- en verliesrekening en de toelichtingen daarop zijn opgenomen. Met dit verslag legt uw bestuurder verantwoording af over het gevoerde financiële beleid.

U kunt nu bijvoorbeeld zien wat de klimaatinvesteringen daadwerkelijk hebben gekost. Ook vindt u een toelichting op de verschillen tussen de begroting en de uiteindelijke realisatie. Uw OR gaat hierover met de bestuurder in gesprek. Hij moet uw OR zo veel mogelijk toelichting geven op de vragen die u heeft.

Adviesrecht bij belangrijke investeringen

Uw ondernemingsraad heeft adviesrecht bij belangrijke investeringen van de organisatie. Daarbij kunt u bijvoorbeeld denken aan:

- een ingrijpende wijziging in de werkzaamheden;

- de aankoop van een nieuw bedrijfsgebouw;
- de vervanging van dure machines.

Of een investering 'belangrijk' is, hangt af van een aantal factoren ([artikel 25, lid 1h WOR](#)). Ook maatregelen ten behoeve van het milieu of klimaat kunnen onder de noemer 'belangrijke investeringen' vallen, want vaak is er veel geld mee gemoeid. Het kunnen flinke investeringen zijn, die ook veel besparingen (kunnen) opleveren.

Subsidiemogelijkheden

In uw gesprekken met de bestuurder is het goed om te weten welke [subsidiemogelijkheden er voor diverse milieu- of klimaatmaatregelen \(infographic\)](#) zijn. Hieronder vindt u een aantal van deze mogelijkheden op een rij.

MIA en Vamil

Er bestaan verschillende regelingen om fiscaal voordelig te investeren in milieuvriendelijke bedrijfsmiddelen en -technieken. Denk aan de [Milieu-investeringsaftrek \(MIA\)](#) en de [Willekeurige afschrijving milieu-investeringen \(Vamil\)](#).

Met de MIA of Vamil kan het belastingvoordeel voor uw organisatie netto oplopen tot ruim 14% van het investeringsbedrag.

Een belangrijke voorwaarde bij deze subsidies is dat de milieuvriendelijke techniek of het bedrijfsmiddel voldoet aan de eisen die op de Milieulijst staan. U vindt de milieulijst op de website van de Rijksdienst voor ondernemend Nederland ([rvo.nl](#)). Een aantal voorbeelden van milieuvriendelijke technieken en middelen op deze lijst:

- apparatuur voor het voorkomen van plastics in het milieu (in de industrie, bouw en infrastructuur, vervoer en logistiek);
- automatische voedselafvalmonitor (in de horeca);
- betontegels van grotendeels gerecycled materiaal (in de bouw- en infrastructuur);
- oplaadpunt voor elektrische vaartuigen (in vervoer en logistiek).

Praktijkvoorbeelden MIA en Vamil

Van Raam, wereldmarktleider voor aangepaste fietsen, schafte met hulp van de MIA- en Vamil-regelingen een 3D-printer aan. Met oog voor het milieu: door minder grondstoffen te verbruiken en afval te hergebruiken. Jan-Willem Boezel, directeur van Van Raam, zegt hierover: “We hergebruiken het afval tijdens 3D-printen en hoeven onderdelen niet te importeren.”

Recycling

Twee jaar geleden introduceerde de Nederlandse beddenfabrikant Auping het eerste volledig circulaire matras ter wereld. Matrassen zitten van oudsher vol met materialen die slecht zijn voor het milieu. Drie jaar geleden belandde twee derde van de 1,7 miljoen matrassen die elk jaar in Nederland worden afgedankt nog in de verbrandingsovens, met een enorme CO2-uitstoot tot gevolg. Tegenwoordig worden matrassen gerecycled tot bijvoorbeeld judomatten, isolatiemateriaal en ondertapijt, maar na één of twee keer hergebruik belandt het matras alsnog in de verbrandingsoven. Auping gaat nu een stap verder. Het bedrijf wil alle onderdelen van een product oneindig hergebruiken voor nieuwe producten. In 2030 moeten alle Auping-producten circulair zijn. Door dit soort producten aan te schaffen, kan uw eigen organisatie ook weer gebruikmaken van de MIA of de Vamil, aangezien het om een milieuvriendelijke investering gaat.

Energie-investeringsaftrek (EIA)

Als het gaat om energiezuinige bedrijfsmiddelen, kunnen organisaties gebruikmaken van de [Energie-investeringsaftrek \(EIA\)](#). De investeringen moeten een forse energiebesparing opleveren, zoals zonnepanelen, warmtepompen, koude-warmteterugwinningssysteem, isolatiemiddelen, ledverlichting of een systeem voor benutting van afvalwarmte.

Een belangrijke voorwaarde is dat uw energie-investering voldoet aan de omschrijving van de Energielijst die te vinden is op [rvo.nl](#). De regeling levert gemiddeld 11% netto-voordeel op voor een organisatie.

Investeringssubsidie duurzame energie (ISDE)

Organisaties kunnen hun productieproces of gebouw verduurzamen met de Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing voor zakelijke gebruikers. Het gaat dan om de toepassing van een (hybride) warmtepomp, een zonneboiler, kleinschalige windturbines en zonnepanelen.

Voor een energiebesparend bedrijfsmiddel is het combineren van de ISDE en EIA niet mogelijk. Maakt uw organisatie bijvoorbeeld al gebruik van de ISDE voor een bepaalde duurzame maatregel? Dan is het niet mogelijk om hiervoor ook een aanvraag voor de EIA in te dienen bij de RVO.

Regeling groenprojecten 2022

Groenbanken en groenfondsen kunnen met de Regeling groenprojecten een groenverklaring aanvragen. Met zo'n groenverklaring kunnen zij duurzame projecten van hun klanten tegen een lager rentetarief financieren. Voorbeelden van thema's van Groenprojecten zijn windenergie, zonne-energie en biologische landbouw. Denk aan het volledig overgaan naar ledverlichting in de glastuinbouw, het realiseren van waterstofafleverstations of het in gebruik nemen van productieapparatuur voor refurbishment of hergebruik.

SDE++

Wil uw organisatie grootschalig duurzame (hernieuwbare) energie produceren? Of CO₂-verminderende technieken toepassen? Dan kan uw organisatie subsidie aanvragen vanuit de Stimulering duurzame energieproductie en klimaattransitie (SDE++). Deze regeling is voor grote duurzaamheidsprojecten, denk aan de realisatie van een zonnepark of een systeem voor biomassaverbranding.

Voorbeeld Zonnepark Vloevelden Hollandia

In Nieuw-Buinen is in mei 2021 Zonnepark Vloevelden Hollandia van Solarfields geopend. Het park telt zo'n 300.000 zonnepanelen en dat geeft een vermogen van 120 megawattpiek.

Daarmee is het mogelijk om een stad als Assen van stroom te voorzien.

Het park heeft een dubbele functie. Het kan stroom opwekken en water bergen, aangezien de zonnepanelen boven de voormalige vloevelden van aardappelzetmeelfabriek Avebe liggen. Het spoelwater om de aardappelen te spoelen, kan in de bodem bezinken. Zo kan er twee meter water onder de zonnepanelen staan.

Subsidierегeling

De subsidierегeling Stimulering Duurzame Energieproductie hielp Solarfields bij de realisatie van het zonnepark. "Zonder subsidie is het helaas nog onmogelijk om deze projecten te realiseren", vertelt de directeur van Solarfields.

Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA)

Als uw organisatie in een jaar in totaal tussen de € 2.401 en € 332.994 in bedrijfsmiddelen investeert, dan heeft zij misschien ook recht op de [kleinschaligheidsinvesteringsaftrek \(KIA\)](#). De kleinschaligheidsinvesteringsaftrek is de gangbare investeringsaftrek via de inkomstenbelasting. Ga voor meer informatie naar de site van de Belastingdienst (belastingdienst.nl).

Subsidierегeling emissieloze bedrijfsauto's (SEBA)

Dit is een regeling voor organisaties die volledig emissieloze bedrijfsauto's voor het vervoer van goederen kopen of leasen. Uw organisatie kan dan een aanvraag doen voor de Subsidierегeling emissieloze bedrijfsauto's. Het subsidiebedrag is maximaal € 5.000 voor iedere bedrijfsauto.

Subsidierегeling verduurzaming mkb (SVM)

De Subsidierегeling verduurzaming mkb helpt mkb-ondernemers die energie willen besparen en willen verduurzamen. Met deze subsidie kan uw organisatie een adviseur inhuren voor een energieadvies op maat, en voor ondersteuning bij het uitvoeren van één of meer maatregelen uit dat advies.

Meer weten over de subsidies?

Wilt u meer weten over de diverse subsidiemogelijkheden? Bijvoorbeeld hoe uw organisatie een subsidie voor de MIA/Vamil, EIA, of ISDE kan aanvragen? Ga dan naar de site van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (rvo.nl/klimaat-energie).

Voorbeelden

Uw bestuurder vindt op de website van de RVO ook voorbeelden uit de praktijk, informatie over de Milieulijst en de Energielijst en andere voorwaarden om tot een succesvolle aanvraag te komen.

Investerings verdienen zichzelf terug

Ook bij investeringen in het milieu en klimaat gaan de kosten voor de baten uit. Een veelgestelde vraag bij milieu-investeringen is: wat is de terugverdientijd? Als uw organisatie een investering doet, kijkt de bestuurder naar de terugverdientijd. Er komt een berekening om te zien hoelang het duurt voor de organisatie de investering weer heeft terugverdiend door wat er is bespaard. De terugverdientijd is per situatie verschillend en geeft daarom geen garanties.

Het is niet eenvoudig om in algemene termen uitspraken te doen over het rendement van duurzaamheidsinvesteringen. Er is een grote hoeveelheid maatregelen die uw organisatie kan nemen en daarnaast is de (nul)situatie ook verschillend tussen organisaties. Voor enkele veel toegepaste maatregelen is er wel een (grove) indicatie te geven van de terugverdientijd en het rendement. Zie daarvoor de tabel hieronder.

Indicatie terugverdientijd duurzame maatregelen

Maatregel	Terugverdientijd	Rendement
Zonnepanelen	6 tot 8 jaar	4%
Elektrische lucht-warmtepomp (hoekhuis)	10 tot 12 jaar	N.B.
HR++-glas (in plaats van enkel glas, hoekhuis)	4 tot 6 jaar	6%

N.B. Op basis van een energieprijzen over de langere termijn van € 1/m³ gas en € 0,22 cent/kWh. De energieprijzen liggen in 2022 een stuk hoger.

bron: Milieuceentraal

De energiebesparingsplicht verplicht organisaties en instellingen die jaarlijks meer dan 50.000 kWh aan stroom of 25.000 m³ aardgas (of vergelijkbare energie) verbruiken om energiebesparende maatregelen te nemen. Deze organisaties en instellingen zijn verplicht om maatregelen uit te voeren die een terugverdientijd hebben van maximaal vijf jaar. Op de website van de RVO vindt u hierover meer informatie.

U heeft nu veel informatie gekregen over de financiële kant van diverse milieumaatregelen. Als uw organisatie concrete stappen gaat zetten, is het van belang om de achterban hier goed bij te betrekken. In [Belangen achterban bij milieu \(artikel\)](#) komen een aantal aandachtspunten bij de achterbancommunicatie aan bod.

Wat is de salderingsregeling?

De salderingsregeling is een 'terugleververgoeding'. Zelfopgewekte stroom die een organisatie zelf niet gebruikt, levert de organisatie aan het elektriciteitsnet. Door de salderingsregeling krijgt u net zoveel terug als u betaalt voor de stroom die u afneemt van het energiebedrijf (wegstrepen). De overheid is van plan om de salderingsregeling af te bouwen vanaf 1 januari 2025. Dat betekent dat u elk jaar wat minder stroom mag wegstrepen en vanaf 2031 helemaal niet meer kunt salderen.

Dit verdiepingsartikel is geschreven door Peer van den Bouwhuijsen, ambtelijk secretaris en tekstschrijver, e-mail: peervdbouwhuijsen@peerpublicaties.nl

Dit is een artikel van de redactie van OR Rendement

OR Rendement is dé informatiebron voor leden van de ondernemingsraad (OR) of de personeelsvertegenwoordiging (PVT), ambtelijk secretarissen, vakbondsbestuurders en externe adviseurs. Wat zijn de voor de medezeggenschap relevante wijzigingen in wet- en regelgeving, en hoe kunt u dit op beleidsmatig en strategisch niveau uitwerken? Daarnaast moet u op de hoogte zijn van de klassieke OR-thema's, zoals de OR-verkiezingen, het OR-jaarverslag, het instemmingsrecht en communicatie met de achterban.

De onafhankelijke en ervaren redactie van OR Rendement zit bovenop het nieuws en vertelt u als eerste wat de ontwikkelingen zijn. Altijd in heldere taal en met een praktische insteek, zodat u de informatie direct kunt vertalen naar uw eigen werksituatie. OR Rendement is daarnaast multimediaal. De voor uw vakgebied relevante informatie verschijnt:

- ✓ dagelijks op het digitale platform Rendement Online, waar u onder meer het laatste nieuws, checklists, rekentools, maatwerkbrieven en verdiepingsartikelen tot uw beschikking heeft;
- ✓ wekelijks gebundeld in een e-mailnieuwsbrief;
- ✓ maandelijks in het vakblad OR Rendement, boordevol nieuws en achtergrondartikelen, digitaal en op de mat;
- ✓ tweemaandelijks in een handzaam themadossier: een pocketboekje dat iedere editie een complex onderwerp uitdiept.

Rendement is een succesvolle uitgeverij van met name praktische vakbladen en digitale ondersteuning.

Het assortiment bestaat uit een crossmediaal portfolio: van printuitgaven zoals magazines en themadossiers tot online ondersteuning in de vorm van digitale naslagwerken, e-nieuwsbrieven, een vragenservice en tools.

www.rendementuitgeverij.nl